

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 109:3

Voorlopige redactie-commissie: de professoren P. Deddens, H. J. Jager en C. Veenhof.
Het nadrukken van de inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Medewerkers: Ds F. A. den Boeft, Helpman; Ds E. T. v. d. Born, Amersfoort; Drs R. H. Bremmer, Zwolle; Ds J. v. Bruggen, Assen; Drs D. J. Buwalda, Kampen; Prof. P. Deddens, Kampen; Ds L. Doekes, Hilversum; Ds D. van Dijk, Groningen; Ds J. Francke, Rotterdam; P. Groen, Rotterdam; K. van Huizen, Groningen; A. Janse, Breda; Dr P. Jasperse, Leiden; Ds B. Jongeling, Apeldoorn; Ds H. Knoop, Rotterdam; Ds J. Meester, Amsterdam; Mr Dr J. Meulink, Enschede; Drs H. M. Mulder, Kampen; Rudolf van Reest; Dr G. K. Schoep, Den Haag; A. Schilder, Den Haag; Ds H. J. Schilder, Utrecht; Ds J. Smelik, Groningen; Ds J. P. v. d. Stoel, Grootegast; D. Stroom, Bussum; Prof. Dr C. van Til, Philadelphia, Pa, U.S.A.; Prof. C. Veenhof, Kampen; Ds G. Visé, Kampen; Ds C. Vonk, Schiedam; Ds F. de Vries, 's-Gravenhage; Ds D. K. Wielenga, Rotterdam; A. Zijlstra, Groningen.

Alle stukken bestemd voor de Redactie: Prof. P. DEDDENS, Spoorwade 7, Kampen; voor medewerkers: rechtstreeks aan hen of aan de administratie.

Adm.-adres: Oosterbaan & Le Cointre N.V., Goes. Tel. 2424 — Postrek. Nummer 406040 ten name van „DE REFORMATIE“, GOES.

Abonn.: f 4.50 per halfj., buitenl. f 11,— per jaar; losse nummers 20 cent, alles bij vooruitbetaling. Advertentiën: 20 cent per m.m.

INHOUD. Hoofdartikel: De nieuwe bijbelvertaling, 5. — Uit de Schrift: Een erfenis, die klaarligt in de hemel — en erfenamen, die bewaard worden op aarde (1 Petr. 1: 4, 5). — Gedicht: — Kerkelijk leven: „Herenging“ met de gebonden kerken? — Nogmaals: Kerken en Werkloosheidswet. — Bedrieger of Dajak? — Nog steeds het

oude (valse!) liedje. — Theol. Hogeschooldag 1952. — Na-giften orgelfonds. — Bibliotheek. — Almanak 1953 F.Q.I. — Pol. en Soc. leven: Naar een Christelijke vereniging der standen, 1. — Gezinsleven. — Persschouw. — Kerk-nieuws.

In ieder geval zal het duidelijk zijn, dat ook bij een nieuwe vertaling als eis gesteld moet worden, dat men zich onthoudt van willekeurige en eigenmachtige en ongemotiveerde aantasten van de tekst, die men in het Hebreeuws voor zich heeft.

Nu kan ieder, die iets van deze dingen weet en in staat is om de geboden vertaling te controleren, onmiddellijk constateren, dat de commissie hierbij uiterst behoedzaam is te werk gegaan. Een enkele maal heeft ze gebruik gemaakt van nieuwere gegevens; soms blijkt ze aan een oude vertaling de voorkeur te geven; maar meestal houdt ze zich aan de overgeleverde hebreeuwse tekst, zelfs daar waar toch de vrees dat de tekst bedorven is, gewettigd is. De voorzichtigheid der vertalers, ook in deze, valt m.i. te prijzen. We moeten een vertaling hebben, die steunt op feitenmaterieel. En niet één die rust op een zeer subjectieve waardering van handschriften en oude vertalingen. Wat dat betreft, acht ik deze vertaling beter dan de bekende Canisius-vertaling, die van roomse zijde in 't licht werd gegeven. Beter is het een ietsje te voorzichtig te zijn dan zichzelf en de lezers ten prooi te doen vallen aan allerlei vrijheden, die men zich ten aanzien van het oorspronkelijke veroorlooft.

En natuurlijk was het ook hierbij wel weer een factor van betekenis, dat er een vrij grote commissie was, die de verantwoordelijkheid droeg. Was de vertaling het werk van één man, dan kon hij uiteraard zijn eigen oordeel over de juistheid van een lezing maatgevend maken. Maar hier waren er velen, die waarschijnlijk in concrete gevallen verschillend zullen hebben geoordeeld, en het tenslotte met elkaar eens moesten zien te worden. Alleen al door dit was men wel genoodzaakt allerlei persoonlijke wensen en overtuigingen het zwijgen op te leggen, en zich te schikken naar de meerderheid. De samenstelling der commissie was als zodanig reeds een rem tegen anders mogelijke willekeur en al te grote vrijheid.

Even natuurlijk is het echter, dat wanneer je voor je zelf in bepaalde gevallen tot een verantwoorde beslissing zoekt te komen, zulk een persoonlijk oordeel wel eens anders kan uitvallen dan dat der commissie. In bepaalde gevallen zeg ik persoonlijk: ik denk er anders over. Maar laten we nuchter zijn: we zullen wel nooit zover komen, dat allen het eens zijn over de juistheid van een lezing. Daarvoor is de onzekerheid op meerdere plaatsen te groot, en wegen de argumenten vóór en tegen te sterk tegen elkaar op.

Om nu maar weer een voorbeeld te kiezen, waar ik de keus der commissie zeer gelukkig acht: ik denk aan 1 Sam. 13: 21. Dat is een tekst uit een verhaal, dat handelt van de verdrukking der Israëlieten door de Filistijnen. In de vorige verzen is gezegd, dat de Filistijnen, uit angst dat de Israëlieten anders wapens zouden gaan fabriceren, het hele smidsbedrijf in Israël verboden hadden. Dat bracht natuurlijk voor de Israëlieten grote bezwaren met zich mee. Ze konden geen wapens voor de oorlog meer maken, zoals zwaard en spies; maar ze zaten nu ook te tobben met de vervaardiging en reparatie van allerlei vredeswerktuigen. De boeren hadden ploegen en houwelen nodig; en voorts moesten allerlei gereedschappen van tijd tot tijd worden geslepen. Allemaal dingen, waar een smid aan te pas moest komen. Toen de Filistijnen dus alle smederijen in het land sloten, zat er voor de Israëlietische landbouwers niets anders op dan met hun werktuigen naar de smeden van Filistea te gaan.

Dan zegt vers 21 (volgens de St. Vert.): 'Maar ze hadden tandige vijlen tot hun houweelen, en tot hun spaden, en tot de drietandige vorken, en tot de bijlen en tot het stellen der prikkelen'. Het maakt de

DE NIEUWE BIJBELVERTALING (V)

(ENIGE VOORLOPIGE OPMERKINGEN)

Het is met droefheid, maar ook met dankbaarheid, dat we hier een aanvang maken met de plaatsing van nog enkele vervolgartikelen, welke Prof. Holwerda kort voor zijn sterfen voor ons blad heeft klaargemaakt. Droefheid vervult ons hierbij, omdat we weten, dat dit het laatste is, dat Prof. Holwerda voor ons blad gereedmaakte. Maar dankbaar zijn we, omdat ook uit deze laatste artikelen blijkt, hoe Prof. Holwerda de resultaten van zijn studie, welke nu reeds van zo grote betekenis was, op populaire wijze aan ons blad ten goede deed komen.

Zoals U zich zult herinneren, is reeds enige tijd geleden een aanvang met deze stof over de nieuwe bijbelvertaling gemaakt. Reeds vier artikelen waren verschenen. U kunt die vinden in de nummers van Februari j.l.

Professor Holwerda zette in zijn artikelen uiteen, dat het niet aangaat de nieuwe bijbelvertaling zonder meer af te wijzen, doch dat het onze roeping is haar te toetsen. Zijn voorlopige conclusie was, dat uit een oogpunt van duidelijkheid en eerbied de vertalers grote dank verdienen. Aan de hand van uitvoerig tekstenmateriaal heeft Prof. Holwerda genoemde conclusie toegelicht en bewezen, daarbij echter niet nalatend, waar nodig, correcties aan te geven op vertalingen, die volgens hem onduidelijk of ook onjuist zijn.

Enkele maanden geleden moest ik, omdat ander werk de voorrang had, de reeks over de nieuwe Bijbelvertaling even onderbreken. Hoewel ik direct al gezegd had, dat op dit ogenblik aan een min of meer volledige beoordeling nog niet te denken viel, wil ik toch graag nog enkele aantekeningen maken over kwesties, die bij de toetsing overweging verdienen.

Ditmaal dan iets over de nieuwe vertaling en haar toepassing van de tekstcritiek.

Ongetwijfeld weten de lezers wel, dat we onderscheid maken tussen Bijbelcritiek en tekstcritiek. Bij de eerste denken we aan het bedrijf van mensen, voor wie de bijbel geen absoluut gezag heeft. Zij maken op grond van allerlei eigenwillige criteria uit, wat 'echt' is en wat niet. Schrifteritiek betekent dan ook altijd, dat men de schaar zet in de bijbel, zoals die ons gegeven is, en eigenlijk zelf uitmaakt wat als Heilige Schrift gelden zal. Terecht hebben de Gereformeerden daarvan nimmer iets moeten hebben.

Anders staat het evenwel met de tekst-critiek. Dat is een zeer noodzakelijke en gelovige arbeid. We staan nu eenmaal voor het feit, dat de verschillende handschriften en de oude vertalingen allerlei verschillen vertonen. We behoeven dat op geen enkele ma-

nier te overdrijven. Meestal betreft het slechts kleinigheden, waardoor de betekenis niet wezenlijk wordt beïnvloed. Het is vaak verschil van een letter of een woordje; het zakelijke onderscheid is dan meestal onbeduidend. Soms zijn de verschillen iets groter; ik denk aan het slot van Mc. 16, dat in sommige handschriften heel anders luidt; aan een pericope als Joh. 7: 53—8: 11, die bij meerdere ontbreekt, enz. Doch zelfs dan is er helemaal geen reden om te schrikken, en te doen alsof de bijbeltekst uiterst onzeker is. Want of het slot van Mc. 16 oorspronkelijk is of niet — daarmee verandert allermindst het karakter van het evangelie.

Niettemin, juist omdat het de bijbel aangaat, is het een loffelijk pogen om te trachten tot in details de oorspronkelijke lezing vast te stellen. Soms is er in bepaalde handschriften een fout ingeslopen, omdat men twee letters, die erg veel op elkaar leken, verwarde; het 'papier' waarop men schreef was ook aan slijtage onderhevig, met als gevolg, dat bepaalde fragmenten minder goed leesbaar werden. Ook krijgen we meermalen de indruk, dat de afschrijvers wel eens een beetje last hadden van slaperigheid, zodat ze een woord of een hele regel oversloegen.

We zullen het er over eens zijn, dat een serieuze poging om zo dicht mogelijk het allereerste manuscript te benaderen, alle eerbied verdient; en dat dan ook bij eventuele nieuwe vertalingen met de resultaten van die arbeid rekening dient te worden gehouden.

Expres zei ik, dat die tekstcritische arbeid, die men aan een nieuwe vertaling ten grondslag legt, serieus moet zijn. Er is een tijd geweest, waarin men — om me nu maar tot het Oude Testament te beperken — de waarde van de hebreeuwse tekst vrij gering achtte, en de tekst die ten grondslag lag aan de griekse vertaling (de z.g. Septuaginta) veel hoger taxeerde. Soms ging men nog verder; en nam men als maatstaf eigen oordeel over wat er eigenlijk gestaan zou moeten hebben, ook al was er geen enkel handschrift dat het vermoeden van tekstbederf wettigde. Men kan dan soms ook in allerlei commentaren de meest wilde pogingen tot tekstverbetering ondernomen zien. Er zijn geleerden die over een grote fantasie beschikken, wat niet erg is; maar het wordt natuurlijk wel bedenkelijk als men dan maar willekeurig de tekst verandert, en dat product van eigen fantasie uitgeeft voor de 'oorspronkelijke' tekst.

Naderhand is men wel tot betere gedachten gekomen. Over het algemeen acht men de hebreeuwse tekst uiterst betrouwbaar, al betekent dat niet dat men aan een feilloze hebreeuwse tekst gelooft, en al wil men af en toe ook wel de mogelijkheid toegeven dat één der oude vertalingen een betere lezing be- waard heeft.

Indruk, dat ze, om te ontkomen aan de noodzaak om voor elke reparatie zich bij een filistijnse smid te vervoegen, zich behielden, en met behulp van tandige vijlen zelf hun gereedschappen scherp trachtten te maken. Alleen kan men dan al direct vragen: waarvoor moesten die vijlen dan tandig zijn? Ik kan me voorstellen, dat ieden met vijlen een werktuig scherp maakt. Maar tandige vijlen lijken me minder doelmatig. Ik heb zo de gedachte, dat men daarmee ploegen en spaden eerder verknoeide.

Daar komt nog bij, dat eigenlijk niemand raad wist met de hebreeuwse tekst. De Statenvertalers hebben zich zo goed en zo kwaad als het ging uit de moeilijkheid trachten te redden; maar ook zij gaven geen vertaling, omdat eenvoudig de tekst zoals die er lag onvertaalbaar is. Het zat o.m. vast op het hebreeuwse woord 'pim'. Vrij algemeen dacht men daarbij aan een woord, dat 'mond' betekent, en zo kwam men op de gedachte van 'tand'. Maar het was toch maar een raden, waartoe men zijn toevlucht nam. Hier is nu één van de gevallen, waar de opgravingen nieuw licht hebben gebracht. Men vond nl. ergens gewichten met het woord 'pim' erop. En bij wegen bleek, dat ze allemaal vrijwel 7½ gram wogen, of in Israëlietische verhouding 2/3 van een sikkil. Toen zag men al heel gauw, dat er verder op in ditzelfde vers een enigszins verminkt woord voorkwam, dat toch te herkennen viel als 1/3 sikkil. Toen was de rest van de tekst vrij eenvoudig. Nadat vs 20 had gezegd, dat men voor alle werktuigen naar filistijnse smeden moest gaan, vervolgt vers 21 nu: 'De prijs nu was twee

derde sikkil voor de zeisen en de ploegscharen, en een derde sikkil voor de hakken en de bijlen, en voor het vastzetten van de prikkels'.

Dan zegt dit vers dus, dat Israël niet slechts geen kans kreeg om zich wapens te vervaardigen, maar ook alle smidswerk, dat aan landbouwwerktuigen moest gebeuren, erg duur moest betalen. Want we weten wel niet precies, hoeveel een sikkil in onze munt waard zou zijn geweest; daarbij zijn ook nog weer allerlei wisselende factoren van invloed. Maar als we ons herinneren, dat de Leviet die Micha in dienst nam, behalve kost en kleding een jaarloon van tien sikkelen ontving en blijkbaar daarmee een zeer behoorlijk tractement kreeg, dan is onmiddellijk duidelijk, dat de Filistijnen de Israëlietische boeren ongehoorde prijzen lieten betalen. Natuurlijk waren alle gereedschappen bij een steenachtige bodem als Palestina heeft in korte tijd weer bot geworden. Wanneer een landbouwer eenmaal per jaar elk van de genoemde werktuigen naar de smid bracht, kostte hem dat al meer dan 1/5 van het jaarloon van die Leviet. M.a.w. als het tractement van een dorpsdominee vandaag laat ik zeggen f4000.— bedraagt, dan kostte naar die maatstaf het slijpen van een zeis, een ploeg, een bijl en nog enkele dingen al over de f1000.—. De Filistijnse druk bestond dus ook in afpersing en uitzuigerij, en Israël moet dan ook in die tijd wel sterk zijn verarmd.

Plaats van een duistere tekst krijgt men hier dus een flits, die een fel licht werpt op de moeiten, waaronder het volk Gods toen zuchtte.

B. H.

Een erfenis, die klaar ligt in de hemel — en erfgenamen, die bewaard worden op aarde

UIT DE SCHRIFT

„tot een onverderfelijke en onbevleekelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemelen bewaard is voor u, die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof, tot de zaligheid die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd”.

1 Petrus 1:4, 5.

In de voorgaande verzen heeft Petrus God geloofd. Omdat Hij ons door de opstanding van Christus nieuw leven heeft gegeven. Door de opstanding van Jezus Christus zijn alle dingen anders geworden. Er is voor de gelovigen weer leven en er is weer hoop. Een levende hoop, die niet vergaat en die niet beschaamd maakt. Het leven heeft weer een doel en de hoop een blij vooruitzicht. Dat doel en dat vooruitzicht is de erfenis, die in de hemelen bewaard is. Petrus onderstelt, dat zijn lezers wel weten wat die erfenis is. Nu, als we in de Bijbel thuis zijn, weten we dat ook wel.

De erfenis is de volkomen zaligheid, waarvan we hier op aarde slechts een voorsmaak genieten. Ze is het koninkrijk der hemelen in z'n volle ontplooiing. Ze is het eeuwige leven, waarvan dit het heerlijkste is, dat we altijd met de Here zullen zijn.

„Die overwint, zal alles beërven, en Ik zal hem een God zijn en hij zal Mij een zoon zijn”, lees ik in Openb. 21:7. En met dat „alles” zal wel bedoeld zijn, wat in de voorgaande verzen staat. Daar is sprake van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Van de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem. Van de Tabernakel Gods bij de mensen: God zal bij hen wonen en zij zullen zijn volk zijn en God zelf zal bij hen en hun God zijn.

„En God zal alle tranen van hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch gekrijt, noch moeite zal meer zijn; want de eerste dingen zijn weggegaan” (Openb. 21:4).

Hoe heerlijk die erfenis of dat erfgoed wel zal zijn, dat blijft een verrassing. Maar het zal zo heerlijk zijn, dat het lijden in deze wereld er bij in het niet valt.

„Want ik houd het daarvoor, dat het lijden van deze tegenwoordige tijd niet is te waarden tegen de heerlijkheid, die aan ons zal geopenbaard worden” (Rom. 8:18).

Van deze erfenis schrijft Petrus nu, dat ze is onverderfelijk, onbevleekelijk en onverwelkelijk. Of zoals de Nieuwe Vertaling schrijft: onvergankelijk, onbevlekt en onverwelkelijk. Petrus zal gedacht hebben aan de tegenstelling tussen de hemelse erfenis en de aardse schatten. Deze zijn vergankelijk, bevlekt, verwelkelijk. Dat geldt vooral van de schatten in de wereld van het Oosten. Men tastte daar z'n rijkdommen op in goederen. Men verzamelde kostbaar koren in de voorraadschuren. Men stapelde dure kleden en tapijten op in voorraadkamers. Men bewaarde kostbare olie in de voorraadkelders. Maar al deze kostbaarheden waren verderfelijk of vergankelijk. De brand kon er in komen en dan bleef er niets over dan wat as. Dieven konden de muren ondergraven en de schatten stelen. Ook waren vele schatten belevkelijk in de letterlijke zin van het woord. Denk maar aan tapijten, die door vocht konden worden aangetast of door het weer konden worden bedorven. En ze konden verwelken. De nieuwigheid en de frisheid ging er op de duur af. Daarom heeft de Here Jezus ook gezegd: „Ver-

gadert u geen schatten op de aarde, waar ze de mot en de roest verderft, en waar de dieven doorgraven en stelen; maar vergadert u schatten in de hemel, waar ze noch mot noch roest verderft, en waar de dieven niet doorgraven noch stelen” (Matth. 6:19, 20). Alle schatten in deze wereld, in de letterlijke en figuurlijke betekenis van het woord, zijn vergankelijk. Kent ge één blijvend goed hier beneden? Is er één erfenis in deze wereld, die ons niet ontgaan of ontvallen kan? Het geld kan z'n waarde verliezen. Huizen kunnen verbranden. Landerijen kunnen onteigend worden. We kunnen midden in een stapel goud zitten en toch van honger omkomen.

Daarbij is rijkdom zeer gevaarlijk. Ze bevlekt haar bezitters. Ze heeft menigeen tot zonde verleid en afgetrokken van het koninkrijk der hemelen. Alle goed, waarop we in deze wereld hopen is als een bloem des velds. Vandaag bloeit ze en morgen is ze verwelkt. En de dood maakt aan alle aardse verwachting een einde.

Maar de erfenis, waarop de gelovigen hopen, is onvergankelijk en zuiver en ze verwelkt nimmermeer. Ze is daar bewaard. Ze ligt daar als in een safe of kluis. Wie zou in de hemel opklimmen om de erfenis daar aan te tasten? De duivel komt daar niet en de dood heerst daar niet en de zonde kan daar niets bederven. Daar heerst God alleen. Daar leeft onze Here Jezus Christus tot in alle eeuwigheid. Daar is eeuwige bloei, onvergankelijk fleurigheid, altijd durende nieuwigheid van leven. O, daar te zijn..... Is hier ellende uw deel? Grijp moed, daar wacht u eeuwige heerlijkheid. Grijnst hier de dood u aan? Zie over het graf heen. Er is een onvergankelijk, onbevlekt en onverwelkelijk leven, een eeuwige erfenis in de hemel.

Bederft hier de zonde veel moois en schoons? Wacht maar, eens zal het anders zijn. Dan zal alles even mooi en zuiver en heerlijk wezen. Dan zal God zijn alles en in allen.

Met de erfenis is het dus wel in orde. Die ligt klaar voor de erfgenamen. Maar hoe gaat het met de erfgenamen? Komen zij wel tot de erfenis? Dat komt hier op aarde lang niet altijd terecht. Ge weet hoe dat gaat. Daar is een rijke oom of tante, die er warm-pjes bij zit. De erfenis groeit bij de dag. En neef of nicht verheugt zich reeds op het erfdeel, dat hem „toegeluid” zal worden. De doodsklok, die geluid zal worden, zal voor hem rijkdom betekenen. Maar het loopt anders. De erfgenaam sterft eerder dan de erf-later. De doodsklok luidt eerder over het graf van de erfgenaam, dan van de erf-later. Hoe gaat dat nu met de erfgenamen van de hemelse erfenis? Als we de zaak ongelovig bekijken ziet het er niet zo mooi uit. De zaligheid is immers voor hen, die tot het einde toe volharden? De erfenis is voor hen, die de duivel weerstaan, de zonde haten en vlieden, hun eigen vlees kruisigen en doden. De erfgenamen hebben dus met vele vijanden te doen. Met de duivel, de zonde, de wereld, hun eigen vlees. Maar hoe zullen we dan tot de erfenis komen? Zijn we niet zo zwak, dat we niet één ogenblik kunnen staande blijven? Zal de duivel ons niet als zijn prooi naar de hel slepen? Zullen we de zonde wel de baas blijven en ons eigen vlees er onder houden? Of zullen we in de geestelijke strijd onderliggen?

Laten we maar eerlijk zijn: Als we ons zelf moes-

ten bewaren voor de erfenis dan kwam er niets van terecht. Dan waren we reddeloos verloren. Maar dat hoeft gelukkig niet. Petrus schrijft: „De erfenis is voor u, die in de kracht Gods bewaard wordt”.

We worden bewaard. Letterlijk staat er: We worden bewaakt. We hebben een macht om ons heen staan. We worden omringd door een kracht, die meer waard is dan een miljoenenleger. We worden bewaard in de kracht Gods. Gods kracht is om ons heen. Vóór ons en achter ons en aan beide zijden. We zitten als in een sterke toren. We worden bewaard als in een vaste burcht. We zitten in een „hoog vertrek”. Dat is de troost geweest van de psalmist:

„De HEER is bij mij; 'k zal niet vrezen.
De HEER zal mij getrouw behoeden;
Daar God mijn schild en hulp wil wezen,
Wat zal een nietig mens mij doen?”

Bewaard in de kracht Gods. Maar dan komt het ook goed. De duivel is veel sterker dan wij. Maar God is oneindig veel sterker dan de duivel. We kunnen tegen de geest der wereld niet op. Maar de Heilige Geest kan ons maken tot meer dan overwinnaars. Want Hij is almachtig. Och, wij aanmerken de dingen die we zien. We kijken naar de machten en krachten dezer wereld. En we heven en vrezen. We hebben het over de machten der hel en over de kracht dezer wereld en over de zwakheid van eigen vlees. En we rekenen zo weinig met de almachtige, oneindige kracht van God.

Petrus schrijft rustig: We worden bewaard. Van dag tot dag. In de kracht Gods. Niemand kan ons uit Zijn hand rukken. Geen macht ter wereld kan ons echt schaden. Als we maar in de kracht Gods blijven.

Dát bedoelt Petrus als hij schrijft: door het geloof. We worden niet automatisch bewaard. Die bewaring gaat niet vanzelf. Dat heeft men wel eens gedacht. En ook wel in praktijk gebracht. Dan redeneerde men: „Ik mag geloven dat ik een kind Gods ben en nu komt het altijd en als vanzelf terecht”. Dan durfde men soms de zonde doen, opdat de genade groter zou worden. Dan durfde men het met de zonde wel wagen. Men begaf zich soms in allerlei gevaar. Gods kracht kon immers wel bewaren? Maar deze redenering is velen ten verderf geworden. Wie gelooft in de Here Jezus doet zo niet. Maar die is er bang voor zich buiten de kracht Gods te stellen. Door zich in verzoeking te begeven. Door met de wereld mee te gaan. Alleen wie op de Here vertrouwt is veilig. Wie zich aan de Here houdt is wel bewaard. Maar wie zich buiten de wegen des HEREN waagt en redeneert: „God zal mij wel bewaken, want Hij is almachtig”, die doet goddeloos. En als hij te gronde gaat dan ligt dat niet aan de zwakheid van God, maar aan eigen goddeloosheid.

Ik herinner mij uit de oorlogsdagen het volgende: De Canadezen hadden zich een weg gebaand door het vijandelijk leger. Ze hielden een straatweg bezet en een strook grond aan weerszijden. De hoofdmacht van het leger was doorgestoten. Er bleven wat tanks en troepen achter om de straatweg en de omgeving te bewaken. Ik was met deze toestand niet op de hoogte. En wilde naar het gebied, dat nog niet van vijanden was gezuiverd.

Op enige afstand van de straatweg ontmoette ik een schildwacht. Op mijn vraag of ik verder mocht gaan antwoordde hij: „Wat mij betreft wel. Maar ik zou het u niet aanraden. Want dat gebied is nog niet gezuiverd.” In zo'n geval is men wel zo verstandig om binnen het beveiligde gebied te blijven.

Zo wil de Here, dat we binnen Zijn kracht blijven. Door het geloof. Dan zijn we volmaakt veilig. Dan kan ons niets gebeuren. Al gaan we dan langs afgronden van vertwijfeling, de hand des HEREN houdt ons staande. Al moeten we dan door een dal van de schaduwen des doods, Gods stok en staf vertroosten ons. Al moeten we dan door vuur en door water, God leidt ons tot de zaligheid. Tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. Hier hebt ge een ander woord voor de erfenis: de zaligheid. Die ligt klaar om geopenbaard te worden bij de wederkomst van Christus. In de laatste tijd. In de dag der dagen. Dan zullen de gekochten des Heren de zaligheid beërven. Die geen oog heeft gezien en waarvan geen oor heeft gehoord en waarvan geen gedachte in ons hart is opgekomen. Geen pen kan het beschrijven. Geen taal kan het uitbeelden in alle heerlijkheid. We kunnen er een voorsmaak van hebben. Door Gods beloften te geloven. Door de Here te kennen in al onze wegen. Door wakend en biddend te blijven in de kracht Gods. Door te strijden tegen de zonde te allen tijd. Door toe te nemen in de genade en kennis des Heren.

Stormen razen om ons heen. We varen over een kokende zee, in duistere nacht. Maar er is een veilige haven. En God bewaart ons op de tocht daarheen.

H. J. J.

„Her

Op de i-
kerken te
de „heren
republiec

Eén da-
brengen t-
zoals ze
dwangposi-
zover ze c-
getrokken
sluit (c-
eindelijk
aan de V-
men te s-
uitsluitend
Drie Form

Ieder k-
van de kw-
slag kan
mers, het
gen een d-
geraakte,
dus, maar
Gods Woor-
hand als
niet, een
het kerkv-

In de t-
of somm-
neen, man-
gen worc-
regelen, d-
lijkheid, r-
reeds veel
zoveel jar-
lijkten en

En in c-
ning, op d-
Aan zo ier-
behoefte.
zoals de H-
ze heeft u-
meerderhe-
datgene, v-
of niet g-
enkele be-
naam gen-
met de w-
gevorderd-
noden beg-
gehand-
vergaderin-
gangsters,
geheel jul-
gehele
in veel op-
den door
werk in 't
aan hoog-

En juli
daar zit 't
Wat val
haar eigen
't Hele
daan, is l-

Een syn-
heden. Di-
legd. Wee-
als ambts-
breuk. De
waardig;
bidden on-
tingen, na
Soms tien
schaal.

Moeten
ken niet
naar wem
den? Men
't enige w-
ken voor
de bekeris-

Maar n-
tienduizen
spraken a-
dament d-
synode in
zich van
niets mee
gehouden
dat men z-
der synod-
mule” ('t
is alles, a
immoralite-
dat de lee-
Gevoelen”

..... en d-
Nu laa-
vertreden.
Of heef
Goddelijke
Maar w-